

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členiek JUDr. Tatiany Hanečkovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľov: **1/ E. M. M. – M. – S.**, bytom L., X., R., **2/ F. M. – M. – S.**, **3/ N. M. – M. – S.**, **4/ S.**, **5/ F.**, **6/ M. E. A.**, **7/ T.**, navrhovatelia 2/ až 7/ bytom M. – M., X., R., navrhovatelia 1/ až 7/ zastúpených advokátom JUDr. M., M., B., proti odporcovi: **O., Š., R.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2007/00005, ev. č. 2007/000292-ZVO zo dňa 12.2.2007, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sp/3/2007-13 zo dňa 20.8.2007, takto

rozhodol :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sp/3/2007-13 zo dňa 20.8.2007 **potvrďuje**.

Navrhovateľom sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. 2007/00005, ev. č. 2007/000292-ZVO zo dňa 12.2.2007, ktorým odporca nenavrátil navrhovateľom vlastníctvo k pozemkom nachádzajúcim sa v k. ú. B., S., N., V., M., V., S. a H. pre nesplnenie podmienky v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) a zároveň vyslovil, že navrhovateľom sa za pozemky neprevedú do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu a neposkytne sa im finančná náhrada.

Proti tomuto rozsudku podali navrhovatelia včas odvolanie s odôvodnením, že podmienka štátneho občianstva vyžadovaná zákonom je v priamom rozpore s právom Európskych spoločenstiev (ďalej len ES), konkrétne s čl. 12 Zmluvy

o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len Zmluva), keďže predmetná podmienka slovenského štátneho občianstva je diskriminačná voči občanom ostatných členských štátov EÚ. Uviedli, že podľa čl. 295 Zmluvy sa Zmluva nedotýka úpravy vlastníckych vzťahov v členských štátoch, no zároveň Európsky súdny dvor (ďalej len ESD) vo svojich rozsudkoch konštatuje, že kompetencia členských štátov upraviť si vlastnícke vzťahy musí byť v súlade so základnými zásadami práva ES, pričom k základným zásadám práva ES sa podľa názoru ESD počíta aj zákaz diskriminácie uvedený v čl. 12 Zmluvy. Podľa ich názoru je potrebné ustanovenie čl. 12 Zmluvy chápať v tom zmysle, že vnútorné opatrenia členských štátov nemôžu v žiadnom prípade sťažovať výkon základných slobôd a taktiež nesmú byť diskriminujúce a preto majú ako občania EÚ v súlade s čl. 12 Zmluvy bezprostredný nárok na reštitúciu a to bez ohľadu na ich štátne občianstvo, za predpokladu, že budú splnené ostatné ustanovenia zákona. Súdu prvého stupňa vytýkali, že sa právnym a faktickým vzťahom čl. 12 Zmluvy k čl. 295 Zmluvy dostatočne nezaoberal.

Poukázali tiež na záväzky Slovenskej republiky vyplývajúce z Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor), ktorého súčasťou je aj čl. 1 a čl. 14 Dodatkového protokolu.

K odvolaniu doložili aj právny posudok vypracovaný A. z katedry európskeho práva, medzinárodného práva a komparatívneho práva Univerzity vo Viedni, z ktorého vyplýva, že kritériá slovenskej štátnej príslušnosti a trvalého pobytu na území Slovenskej republiky predstavujú priamu a nepriamu diskrimináciu podľa čl. 12 zmluvy a že právní nástupcovia grófa G. majú preto ako občania EÚ nárok na reštitúciu, ktorý priamo vyplýva z čl. 12 Zmluvy, ak tento nárok spĺňa ostatné podmienky podľa slovenského reštitučného zákona.

Navrhovatelia požiadali súd, aby sa obrátil na ESD so žiadosťou o vydanie predbežného nálezu vo veci výkladu a aplikácie čl. 12 a jeho vzťahu k čl. 295 Zmluvy.

Rozsudok súdu prvého stupňa navrhli zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie resp. zmeniť ho tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov nie je dôvodné. Vzhľadom na to, že skutkový stav nebol sporný, v konaní sa riešila len otázka právna, pričom účastníci už v konaní pred krajským súdom zhodne súhlasili s rozhodnutím bez pojednávania, odvolací súd rozhodol vo veci rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zo spisu prvostupňového súdu i z administratívneho spisu odporcu zistil, že navrhovatelia si žiadosťou podanou u odporcu dňa 31.12.2004 uplatnili reštitučný nárok na vrátenie pozemkov

nachádzajúcich sa v k. ú. B., S., N., V., M., V., S. a H. ako zákonní dedičia po pôvodných vlastníkoch – neb. G. s manželkou.

Rozhodnutím č. 2007/00005, ev. č. 2007/000292-ZVO zo dňa 12.2.2007 odporca nenavrátil navrhovateľom vlastníctvo a nepriznal im právo na náhradu za predmetné nehnuteľnosti s odôvodnením, že navrhovatelia nespĺňajú podmienku uvedenú v § 2 ods. 2 zákona na vrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu, pretože právo si môže uplatniť osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky, no navrhovatelia sú občanmi Rakúska.

Proti rozhodnutiu podali navrhovatelia opravný prostriedok na krajský súd, v ktorom uviedli, že zákon nadobudol síce účinnosť 1.1.2004, teda v čase, keď Slovenská republika nebola členom EÚ, no od 1.5.2004 sa situácia zmenila a vstupom Slovenskej republiky do EÚ sa Slovenská republika zaviazala zosúladiť platné právne predpisy s právom ES.

Vyjadrili názor, že podmienka slovenského štátneho občianstva vyžadovaná § 2 ods. 1 zákona je v priamom rozpore s právom ES, konkrétne s čl. 12 Zmluvy zakotvujúcim zákaz diskriminácie a vzhľadom na čl. 17 Zmluvy, ktorý priznáva status občana EÚ každej osobe, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu je zrejmé, že všetci občania EÚ, ktorí sa nachádzajú v rovnakej právnej situácii, majú nárok na rovnaké právne zaobchádzanie a to bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť. Zároveň poukázali na čl. 43 Zmluvy a na to, že majú v úmysle na reštituovaných pozemkoch vykonávať poľnohospodársku a lesnú výrobu.

V súvislosti s čl. 295 Zmluvy obsahujúcim ustanovenie, že Zmluva sa nedotýka úpravy vlastníckych vzťahov uviedli, že toto ustanovenie je treba vykladať vzhľadom na čl. 12, 39 a 43 Zmluvy tak, že úprava vlastníckych vzťahov prináleží jednotlivým členským štátom, pričom táto úprava musí byť v súlade so zákazom diskriminácie. Namietali, že otázkou diskriminácie sa odporca vôbec nezaoberal.

Poukázali i na Dohovor, ktorým je Slovenská republika viazaná a na čl. 1 a 14 Dodatočného protokolu k Dohovoru.

Krajský súd napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil, pretože sa stotožnil so záverom správneho orgánu, ktorý mal za preukázané, že navrhovatelia nespĺňajú zákonné podmienky stanovené v § 2 ods. 2 zákona, v zmysle ktorých je základnou podmienkou pre priznanie reštitučného nároku to, že oprávnená osoba je občanom Slovenskej republiky.

Krajský súd dôvodil tým, že podľa čl. 295 Zmluvy sa táto nedotýka úpravy vlastníckych vzťahov uplatňovanej v členských štátoch. V súvislosti so žalobnými dôvodmi navrhovateľov uviedol, že napadnuté rozhodnutie sa v žiadnom prípade nedotýka slobody štátnych príslušníkov jedného členského štátu usadiť sa na území iného členského štátu v zmysle čl. 43 Zmluvy a ani voľného pohybu pracovníkov v rámci spoločenstva podľa čl. 29 Zmluvy.

Krajský súd sa nestotožnil ani s tvrdením, že došlo k porušeniu čl. 1 a 14 Dodatočného protokolu a poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva

(ďalej len ESLP) týkajúcu sa uplatňovania reštitučných nárokov (rozhodnutie ESLP o prijateľnosti sťažnosti č. 17684/02 z 13.2.2007 vo veci V.R. a ďalší proti SR), z ktorej vyplýva, že je vecou vnútroštátnych noriem, akým spôsobom určia okruh bývalých vlastníkov, ktorým prizná oprávnenie domáhať sa priznania reštitučného nároku.

Krajský súd vyslovil záver, že napadnutým správnym rozhodnutím nedošlo ani k nerešpektovaniu čl. 14 Dohovoru, keďže tento neexistuje nezávisle, pretože sa vzťahuje výlučne na „užívanie práva a slobôd“ priznaných hmotnoprávnymi ustanoveniami Dohovoru a jeho protokolu a poukázal na rozhodnutie bývalej Komisie pre ľudské práva o prijateľnosti sťažnosti č. 23121/93 vo veci L.B. a A.B. proti SR).

Z administratívneho spisu odporcu jednoznačne vyplýva, že navrhovatelia sú potomkami pôvodných vlastníkov predmetných nehnuteľností, avšak podľa nimi predložených dokladov sú rakúskymi štátnymi občanmi.

Podľa § 1 zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,
- b) lesný pôdny fond.

Podľa § 2 zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť **oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990** (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3 (ods. 1).

Podľa § 3 ods. 2 veta druhá sa za osoby, ktorým vznikol nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie podľa osobitných predpisov, treba považovať aj občanov Slovenskej republiky, ktorí majú trvalý pobyt na jej území a ktorým bolo odňaté vlastnícke právo 10) k pozemkom a neboli odsúdení podľa osobitných predpisov. 11).

Poznámka pod čiarou k odkazu 10) znie: Nariadenie Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Zb. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení neskorších predpisov.

Poznámka pod čiarou k odkazu 10) znie: 11) Nariadenie Slovenskej národnej rady č. 33/1945 Zb. SNR o potrestaní fašistických zločincov, okupantov, zradcov a kolaborantov a o zriadení ľudového súdnictva v znení neskorších predpisov.

Ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby poradí určenom v ustanovení § 2 ods. 2 písm. a/ až e/ zákona.

V prípadoch uvedených v ustanovení § 3 ods. 1 písm. j) sú oprávnenými osobami aj osoby tam uvedené; ustanovenia odseku 2 písm. c) až e) platia obdobne (ods. 3).

Podľa § 5 ods. 1 zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

Je nepochybné, že zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti patril medzi základné princípy Zmluvy o založení EHS a vo svojej podobe čl. 12 ZES predstavuje predovšetkým všeobecnú normu vo vzťahu k špeciálnym ustanoveniam upravujúcim špecifické oblasti ako čl. 31 ods. 1, čl. 39 ods. 2, čl. 43 ods. 1, čl. 50, čl. 56. čl. 72 alebo č. 294 ZES. Čl. 12 teda stanovuje zákaz diskriminácie na základe aplikácie ZES, ak sa na daný prípad nevzťahuje osobitná zmluvná úprava. ESD takto riešil v kontexte čl. 12 prípady diskriminácie v oblasti vzdelávania resp. odškodnenia obetí trestných činov na území členského štátu, ktorého neboli občanom. Osobitný zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti sa takto upravuje v kontexte slobodného pohybu osôb (čl. 39 ods. 2), práva usadiť sa (čl. 43), poskytovania služieb (čl. 49). Zákaz diskriminácie v zmysle čl. 12 je teda chápaný ako predpoklad vytvorenia a rozvíjania spoločného trhu.

Z pôsobnosti tejto Zmluvy a teda i jeho čl. 12 je však, na čo správne poukázal súd prvého stupňa, vyňatá úprava vlastníckych vzťahov uplatňovaná v jednotlivých členských štátoch, medzi ktoré nepochybne patrí úprava reštitučných nárokov. Možno z toho vyvodiť, že je vecou členského štátu, ako upraví podmienky pre úspešné uplatnenie reštitučného nároku.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na Chartu základných práv Európskej únie prijatú Európskou radou v roku 2000, kodifikujúcu existujúci systém ľudských práv vytvorený Európskym súdnym dvorom s prihliadnutím na ústavné tradície členských štátov, ktorú i keď nemá právnu záväznosť ESD (v rozhodnutí *Broadcasting – R. proti štátnemu tajomníkovi pre obchod a priemysel*, 2001, č. C-173/99) uznal ako potvrdzujúcu ľudské práva obsiahnuté v iných dokumentoch európskeho práva, judikatúre ESD a ESĽP a teda predstavuje inšpiračný zdroj pre jeho rozhodovanie. Táto pri úprave vlastníckeho práva vo svojom čl. 17 (v zmysle vysvetliviek záväzných pre jej výklad) výslovne odkazuje na čl. 1 Dodatočného protokolu č. 1 Dohovoru aj s klauzulou umožňujúcou štátom „prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.“, s tým, že význam a rozsah tohto práva je rovnaký ako práva zaručeného Dohovorom a obmedzenia nesmú prekročiť tie, ktoré sú v ňom ustanovené.

Posudzovanie, či takáto vnútroštátna úprava riešenia reštitučných nárokov znamená porušenie čl. 1 Dodatočného protokolu č. 1 Dohovoru v spojení s čl. 14 Dohovoru vykonal ESĽP vo viacerých prípadoch. Okrem veci uvádzanej súdom prvého stupňa vo svojom rozhodnutí (rozhodnutie ESĽP č. 17684/02 z 13.2.2007 vo veci *V.R. a ďalší proti SR*) odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutia vo veciach sťažovateľov namietajúcich podmienku štátneho občianstva pre vydanie majetku

v rámci konania o mimosúdnej rehabilitácii resp. reštitúcii. Ide o rozhodnutie vo veci G. A G. proti Českej republike č. 39794/98 z 10. júla 2002 a rozhodnutie vo veci P. a P. proti Českej republike č. 38645/97 z 10. júla 2002, v ktorom súd poukázal na to, že sťažovatelia sa rozhodli podať žalobu o vydanie majetku až v roku 1995, po tom, čo ústavný súd zrušil podmienku trvalého pobytu stanovenú zákonom o mimosúdnych rehabilitáciách, pričom si ale boli vedomí, že nespĺňajú podmienku štátneho občianstva, ktorá zostala v platnosti. Predmet konania sa teda netýkal „existujúceho majetku“ a sťažovatelia neboli v postavení vlastníkov, ale iba v postavení žiadateľov.

Pokiaľ ide o to, či sťažovatelia mali aspoň „legitímnu nádej“ na zhmotnenie skutočnej a vymáhateľnej pohľadávky, súd konštatoval, že v čase podania reštitučnej žaloby mohli podľa zákona o mimosúdnych rehabilitáciách žiadať o vydanie majetku iba súdne rehabilitované osoby majúce české štátne občianstvo. Keďže sťažovatelia vedeli, že nespĺňajú podmienky na vydanie majetku alebo na odškodnenie a že podľa zákona o mimosúdnych rehabilitáciách nemajú žiadnu možnosť znovu nadobudnúť bývalé vlastnícke právo, ich jediná možnosť spočívala v dosiahnutí zrušenia zákonného ustanovenia obsahujúceho podmienku štátneho občianstva pre neústavnosť. Súd v tomto smere zdôraznil, že viera, že platný zákon bude zmenený v prospech sťažovateľov, nemôže byť považovaná za formu legitímnej nádeje v zmysle článku 1 Dodatočného protokolu č. 1 Dohovoru, pretože táto musí mať konkrétnejší charakter a musí sa opierať o určité zákonné ustanovenie alebo právny akt, napríklad súdne rozhodnutie.

Na základe uvedeného ESLP dospel k záveru, že sťažovatelia neboli držiteľmi natoľko určitej pohľadávky, aby táto bola vymáhateľná a mohla byť považovaná za „majetok“ v zmysle článku 1 Dodatočného protokolu č. 1 Dohovoru. Preto, rozhodnutia vnútroštátnych súdov nepredstavovali zásah do pokojného užívania majetku sťažovateľov.

Súd, s ohľadom na to, že článok 14 Dohovoru nemá autonómny charakter a vzhľadom na záver o neaplikovateľnosti článku 1 Dodatočného protokolu č. 1 Európskeho dohovoru, vyhlásil, že námietka sťažovateľov založená na článku 14 v spojení s článkom 1 Dodatočného protokolu č. 1 Dohovoru je rovnako nezlučiteľná *ratione materiae* s ustanoveniami Dohovoru.

Vo veci J. proti Slovenskej republike (rozsudok zo 4. marca 2003 k sťažnosti č. 39050/97 ESLP pripomenul, že článok 1 Protokolu č. 1 nezaručuje právo na získanie majetku (pozri o. i., V. proti Belgicku, rozsudok z 23. novembra 1983, séria A č. 70, ods. 48). Článok 1 tiež nemôže byť interpretovaný ako ukladajúci akékoľvek obmedzenia slobode zmluvných štátov určiť podmienky na vydanie majetku, ktorý bol skonfiškovaný pred dátumom ratifikovania Dohovoru.

Z uvedených príkladov aplikačnej praxe ESLP možno teda dôvodne vyvodiť, že právna úprava vlastníckych vzťahov nepredstavuje pre žiadateľov nespĺňajúcich vyžadovanú podmienku štátneho občianstva zásah do ich práv na užívanie majetku z dôvodu uplatnenia nedovolennej diskriminácie v zmysle čl. 14 Dohovoru, keďže tento neexistuje nezávisle, ale sa vzťahuje výlučne na „užívanie práv a slobôd“ priznaných hmotnoprávnymi ustanoveniami Dohovoru a jeho Protokolu (pozri rozhodnutie bývalej Komisie pre ľudské práva o prijateľnosti sťažnosti č. 23131/93 –

L.B. a A.B. proti SR). Pretože napadnutým rozhodnutím odporcu nedošlo k porušeniu článku 1 Protokolu č. I Dohovoru, nie je možná autonómna aplikácia článku 14 Dohovoru.

Zo strany odporcu preto podľa názoru odvolacieho súdu pri vydaní napadnutého rozhodnutia nedošlo k porušeniu zákona č. 503/2003 Z. z. a v súvislosti s ním čl. 12 ZES, keďže v zmysle čl. 295 ZES sa Zmluva sa úpravy vlastníckych vzťahov, akou citovaný zákon nepochybne je, nedotýka, pričom uplatňovanie diskriminačného postupu v zmysle vnútroštátnej legislatívy vo obdobných prípadoch nebolo konštatované ani v judikačnej praxi ESLP v citovaných veciach. Samotná skutočnosť, že odporca otázkou diskriminácie v rozhodnutí nezaoberal, nespôsobuje vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, keďže táto okolnosť v administratívnom konaní nevystala a zo strany navrhovateľov namietaná nebola. Súd prvého stupňa svoj názor na vzťah čl. 12 ZES k čl. 295 ZES vo svojom rozhodnutí i keď stručne uviedol, preto odvolací súd na námietku v tomto smere neprihliadol. Súd sa oboznámil i s judikatúrou predloženou navrhovateľmi v konaní, táto však podľa jeho názoru akcentovala najmä prípady diskriminácie z oblastí osobitne zmluvne upravených napr. voľný obeh tovarov na spoločnom trhu, voľný pohyb osôb (nepostihnutých výlukou v zmysle čl. 295) resp. z oblasti ochrany duševného vlastníctva (ktoré má aj v zmysle úpravy vlastníckeho práva v čl. 17 Charty základných práv osobitné postavenie), nezohľadňujúce špecifický charakter reštitučnej legislatívy ako osobitnej úpravy reparácie v minulosti narušených vlastníckych vzťahov, preto ju súd pri svojom rozhodovaní nevyužil.

Vo svetle citovaných rozhodnutí ESLP zaoberajúcimi sa konkrétnymi prípadmi reštitučných nárokov v súvislosti s vyžadovanou podmienkou štátneho občianstva vychádzajúcich zo špeciálnej legislatívnej úpravy majetkových vzťahov, v ktorých boli sťažovateľmi namietané porušenia ich práva na pokojné užívanie majetku (článok 1 Protokolu č. I Dohovoru) z dôvodu diskriminujúceho prístupu (článok 14 Dohovoru) sa javí výklad čl. 12 vo vzťahu k čl. 295 dostatočne jasný, preto súd návrhu na predloženie veci na vyriešenie predbežnej otázky nevyhovel.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom krajského súdu, že na navrátenie vlastníctva alebo poskytnutie náhrady neboli splnené podmienky podľa § 2 zákona a preto v súlade s § 219 OSP napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c a § 250k ods. 1 OSP s poukazom na neúspech navrhovateľov v konaní im právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

POUČENIE: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 25. marca 2008

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia :
Ľubica Kavivanovová